

Spelen als essentiële levenservaring

Dit boek is uitgebracht naar aanleiding van het kennisfestival 'Pedagoog durf te spelen', dat de VBSP in oktober 2019 georganiseerd heeft. Het is een verzameling artikelen naar aanleiding van presentaties gehouden tijdens het evenement. Het boek bestaat uit een bundeling van veertien bijdragen over uiteenlopende onderwerpen in de vorm van een artikel, column of interview.

De Vereniging tot Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP) heeft als doel het stimuleren van de pedagogiekstudie, zowel in het hoger beroeps- als in het universitaire onderwijs. De vereniging is opgericht in 1925 en heeft gedurende haar bestaan belangrijke bijdragen geleverd aan de kwaliteit van de opleidingen pedagogiek, zo lezen we op de website van de VBSP.

De VBSP bevordert contacten tussen personen en instanties die in hun werk te maken hebben met pedagogische vraagstukken. In verband daarmee organiseert de vereniging conferenties en studiemiddagen, stimuleert zij het uitbrengen van publicaties op het terrein van pedagogiek en onderhoudt zij mede de Kohnstamm-leerstoel. Dit alles in het besef dat pedagogische vraagstukken deel uitmaken van brede maatschappelijke ontwikkelingen.

Opbouw van het boek

Spelen is een essentiële levenservaring voor kinderen. Aan opvoeders doet het boek de oproep om te bewaken dat kinderen voldoende tijd en gelegenheid krijgen om te spelen, en zo echt kind kunnen zijn en zich op hun eigen unieke manier kunnen ontplooiën. Daarnaast is er ook de oproep aan de professional, docenten en maatschappelijke organisaties om zelf het spelen niet te verliezen.

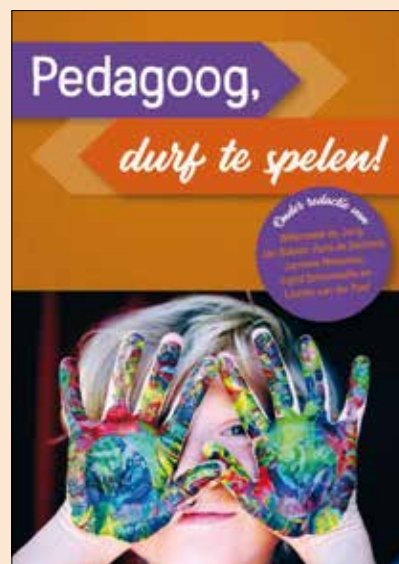
Sommige bijdragen in het boek zijn geschreven op basis van persoonlijke pedagogische en didactische ervaringen en inzichten. Andere bijdragen hebben een bredere wetenschappelijke basis. De rode draad van 'spelen' wordt in 'Pedagoog durf

te spelen' zeer ruim geïnterpreteerd. Het boek gaat over daadwerkelijk spelen van en met kinderen, maar ook over sociale inclusie bij jonge kinderen, muziek, sporten met een sportmaatje, vechten voor het belang van het kind, en de jeugd-vriendelijke stad.

Twee pedagogische methodieken komen aan bod: het pedagogisch expertsysteem Zien! (voor meer zicht op het sociaal-emotioneel functioneren van een kind of groep kinderen) en de spiegelreflectie-methode. Deze laatste kan worden ingezet om professionals te helpen tot een oordeel of een besluit te komen over een pedagogische situatie.

Scrummend werken

Verder zit er een bijdrage in over de resultaten van 'scrummend' werken bij de ontwikkeling van een nieuw curriculum voor de opleiding pedagogiek aan de Hogeschool van Amsterdam. Scrummend werken betekent dat je een project opdeelt in kleine stukjes. Deze kleine stukjes werden stap voor stap uitgevoerd door het 'scrumteam' in een vastgestelde periode (de sprint). Een ander artikel vormt een overpeinzing over het curriculum van de lerarenopleiding en de suggestie voor het creëren van 'speelveldjes' in de lerarenopleiding, waar studenten en opleiders in dialoog met elkaar en andere actoren onderwijsontwikkeling vorm kunnen geven. Er is een bespreking van de ervaringen met twee projecten voor praktijkgericht onderzoek door studenten aan de hand van de metafoer van de tango-dans.

Er zijn ook artikelen opgenomen die aanzetten tot fundamentele inhoudelijke overpeinzingen en kritisch nadenken over de pedagogische dimensies van opvoeden en onderwijs. Zoals de verfrissende column over de genealogie van de pedagogiek en artikelen over 'opvoeden tot realiteitszin' en 'het inspielen op geluk vanuit de focus op levensoriëntatie'.

Bruikbaarheid

Het boek is de weerslag van het tweedaags kennisfestival. Als bezoeker maak je een keuze uit de aangeboden workshops en lezingen. Je kiest programma-onderdelen die aansluiten bij je interesse voor bepaalde onderwerpen, of je kiest juist voor onderwerpen die ver buiten je gebruikelijke focus liggen, om je te laten verrassen. Zo is het ook met dit boek. Ik peins nog een beetje over de thema's 'opvoeden tot realiteitszin', 'geluk en levensoriëntatie' en 'de kindvriendelijke stad'. Samen geven ze een mooie mix van aanknopingspunten om over de rol van de pedagoog na te denken in deze Covid-19-tijd, waarin jongeren elkaar buiten ontmoeten omdat ze hun vrienden niet kunnen meenemen naar huis en horeca en andere ontmoetingscentra gesloten zijn.

Pedagoog, durf te spelen! | redactie: Lisette van der Poel, Ingrid Schonewille, Hans de Deckere, Janneke Metselaar, Jan Bekker, Willemieke de Jong | 152 pagina's | Uitgave SWP | 2020

Deze recensie is gemaakt door: Clarine de Leve. Zij is pedagoog en werkt vanuit Vyojo Opleiden. www.e-schoolkinderopvang.nl
E: C.deleve@Vyojoopleiden.nl